

ת"פ 30215/06/21 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר שמיסט

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב
ת"פ 30215-06-21 מדינת ישראל נ' שמיסט

בפני בעניין:	כבוד השופטת מירב קליימן המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד רינת איילון
נגד הנאשמים		אלכסנדר שמיסט ע"י ב"כ עוה"ד משה זלצר

גזר דין

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע של שש עבירות של העסקה שלא כדין בניגוד להוראת סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 (להלן - "**החוק**" או "**חוק עובדים זרים**") של שני עובדים, אשר במועד הרלבנטי בו בוצעה ביקורת רשות האוכלוסין וההגירה לא היו תושבי ישראל או אזרחיה ולא היו רשאים לעבוד אצלו ו-2 עבירות של העסקה ללא ביטוח רפואי, בניגוד לסעיף 2(ב)(3) לחוק.

2. בהתאם לעובדות כתב האישום שימש הנאשם כקבלן כח אדם שסיפק את העובדים לחברת "פז אביב יזמות ובניה בע"מ" (להלן: "**חברת פז**").

3. היום, 3.1.2023, הודה הנאשם באישומים המפורטים בכתב האישום ובהתאם הורשע בעבירות שיוחסו לו.

טיעוני הצדדים לעונש נשמעו בפני בעל-פה במועד הדיון.

טיעוני הצדדים לעונש

4. לטענת המאשימה, כתב האישום הוגש בעקבות בקשה להישפט שהגיש הנאשם בגין שני קנסות מנהליים

שהוטלו עליו, בגובה 80,000 ₪. בהתאם לתקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - עובדים זרים), תשנ"ב-1992 (להלן: "**התקנות**"), הקנס על העסקה שלא כדין ועל העסקה ללא ביטוח ע"י קבלן כח אדם, הינו 10,000 ₪ לכל עבירה, כאשר לפנינו שתי עבירות של העסקה שלא כדין ושתי עבירות של ביטוח. הקנסות שהושטו על הנאשם היו בגובה 80,000 ₪ (40,000 ₪ בגין כל עבירה, ביחס לשני העובדים) שכן מדובר בעבירה חוזרת בהתאם להגדרתה בחוק העבירות המינהליות, תשמ"ו-1985 (להלן: "**חוק העבירות המינהליות**") כאשר גובה הקנס המקסימלי הוא 116,800 ₪ לכל עבירה.

5. מבחינת קביעת מתחמי הענישה טוענת המאשימה כי עבירות על חוק עובדים זרים הוכרו כעבירות כלכליות אשר הענישה בצידן צריכה להיות גבוהה ומרתיעה ולפיכך סבורה המאשימה כי מתחם הענישה צריך לנוע בין כפל הקנסות המנהליים שהושטו על הנאשם לפי 3 מגובה הקנס המנהלי, שכן בהתאם לסעיף 14 לחוק העבירות המינהליות הקנס שיושט על נאשם שביקש להישפט, לא יפחת מגובה הקנס המנהלי שהושט עליו. לעניין העבירה של העסקה ללא ביטוח וחשיבותה הפנתה ב"כ המאשימה לע"פ ארצי בעניין אפנגר וצינה כי אף בהקשר לעבירה זו, גובה הקנס המנהלי ביחס לכל עובד הינו 10,000 ₪, כאשר זה עונש המינימום בהתאם לסעיף 14 לחוק העבירות המינהליות.

6. משכך, ביקשה המאשימה כי העונש שייגזר על הנאשם הוא כפל הקנסות שהושטו עליו, זאת לאחר ששקלה את העובדה כי הנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי יקר, את העובדה שאין זו הפעם הראשונה שהנאשם עובר עבירה ולאחר שלא הוצגו לה כל מסמכים לגבי נסיבות מיוחדות שיש לנאשם. עוד ביקשה ב"כ המאשימה כי ביה"ד יחייב את הנאשם להתחייב שלא לעבור את העבירות בהן הוא הורשע למשך 3 שנים מיום מתן גזר הדין.

7. לטענת הנאשם, הוא לא היה המעסיק הישיר של העובדים, אלא קבלן משנה בשם אלכסי סמירנוב (להלן: "**סמירנוב**") שכלל לא נחקר. הנאשם טוען כי גם בעדויות העובדים בפני רשות האוכלוסין, אין הם אומרים שהוא היה המעסיק שלהם. לטענת הנאשם הוא עוסק בתחום אספקת עובדים החל משנת 1997. לגבי המקרה הקודם, טוען הנאשם כי אינו זוכר אותו ובכל מקרה מדובר היה במקרה שונה לחלוטין מהמקרה הנוכחי, שכן דובר בעובד שהגיש בקשה להינשא לישראלית והנאשם סבר שהוא זכאי להתפרנס, ומחוסר הבנה העסיק אותו ואף שילם קנס בסך 10,000 ₪, כך שאין מדובר במקרה חוזר.

8. מוסיף וטוען הנאשם כי גם העד מטעם חברת פז, בחקירתו בפני רשות האוכלוסין, ציין שעובד אחד עובד אצלו שלושה ימים ועובד אחר, חודשיים. אותו עד אף לא ציין את הנאשם כמי שהעסיק את העובדים והוא כנראה הכיר את הקבלן סמירנוב והוא זה שלטענת הנאשם שילם לו והוציא לו חשבונית. לטענתו, פז ביקשה ממנו שני עובדים לניקוי פסולת. כאשר הנאשם במצוקת עובדים הוא פונה לקבלנים אחרים ואותו סמירנוב שלח שני עובדים. מדובר בטווח זמנים קצר והיה מקום לזכות את הנאשם. משכך, מדובר לטענת הנאשם בנסיבות חריגות בגין יש לסטות ממתחם הענישה המקובל.

9. תיקון מספר 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, מגדיר מהם השלבים שעל בית המשפט לעבור טרם גזירת עונשו של נאשם. בשלב הראשון, טרם יגזר עונשו של נאשם, על בית הדין לקבוע האם המדובר בעבירה אחת או בכמה עבירות וככל שמדובר בכמה עבירות, יש לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או אירועים נפרדים.

10. בעניינו, יש לראות בעבירות מושא כתב האישום כאירוע אחד בגינו יש לקבוע מתחם ענישה אחד ולכן יש לראות את העסקת שני העובדים מושא כתב האישום ללא היתר כדין כאירוע אחד הכולל מספר "מעשים" (לענין ההבחנה בין "אירוע" לבין "מעשה" ר' ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 29.10.14). בהתחשב בכך, אין הצדקה להגדיר לכל אחת מהעבירות "מתחם עונש הולם" נפרד אלא יש לקבוע מתחם ענישה כולל.

11. בפסק הדין בעניין חדוות הורים (ע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל - חדוות הורים (2014)**), ניתן ביום 8.11.2014; להלן: "**עניין חדוות הורים**") קבע בית הדין הארצי לעבודה כי בקביעת מתחם הענישה יש להתחשב -

"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט". המחוקק הגדיר לפיכך שלושה רכיבים רלוונטיים - "רכיב ראשון - קביעת החומרה המושגית של מעשה העבירה באמצעות בחינת הערך החברתי המוגן; רכיב שני - קביעת החומרה הקונקרטית של העבירה באמצעות בחינת הנסיבות הקשורות לביצועה; רכיב שלישי - שמירה על מידת מה של רצף עונשי על ידי התחשבות במצב שקדם לחקיקת תיקון מס' 113 באמצעות בחירת מדיניות הענישה הנהוגה" (ואקי ורבין, בעמ' 430). בקביעת מתחם הענישה יש להתחשב לפיכך לא רק "בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה (להבדיל מנסיבותיו האישיות של הנאשם שתילקחנה בחשבון רק בשלב הבא - ס.ד.מ.) ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה..."

12. הערך החברתי המוגן במסגרת העבירות מושא כתב האישום נגזר מחוק עובדים זרים והוא הבטחת תנאי עבודה הוגנים וראויים לעובדים זרים, בהיותם שייכים לקבוצת עובדים מוחלשת בשוק העבודה הישראלי (עניין **חדוות הורים** לעיל). אשר להעסקת עובדים ללא ביטוח רפואי נפסק כי ביסוד הוספתה של חובה זו עמדה העלייה במספרם של העובדים הזרים והמצב בו אוכלוסייה גדולה בעלת קשיים אובייקטיביים נוכח אי ידיעת השפה ואי הכרת המערכות בארץ, נותרת ללא גישה לשירותים רפואיים שהמדינה מספקת לאזרחיה (ר' ע"פ (ארצי) 21578-01-15 **מדינת ישראל נ' יוסף אפנגר**, ניתן ביום 21.2.17).

13. במסגרת קביעת מתחם הענישה על בית הדין להביא בחשבון כי מדיניות הענישה הנוהגת בעניינו של מעסיק שהעסיק עובדים זרים הינה קנס מינהלי. ובלשונו של סעיף 2(א)(1) לחוק -

"(א) מעסיק שעשה אחד מאלה -

...

דינו - כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף קטן זה - חוק העונשין), ואם נעברה העבירה לגבי עובד זר שהוא מסתנן - קנס פי ארבעה מהקנס כאמור באותו סעיף; נעברה העבירה לגבי עובד זר שהועסק במסגרת עסקו או משלח ידו של המעסיק, דינו - מאסר שנה או קנס פי ארבעה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה לגבי עובד זר שהוא מסתנן - מאסר שנה או קנס פי חמישה מהקנס כאמור באותו סעיף; היתה העבירה עבירה נמשכת, יוטל קנס נוסף פי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, לעובד, לכל יום שבו נמשכת העבירה..."

14. בענייננו, אין חולק כי העבירות בהן הורשע הנאשם בוצעו במסגרת עסקו, אספקת כ"א ועבודות קבלניות. בעניין זה קבע בית הדין הארצי כי עבירות כגון העבירות בהן הורשע הנאשם הן "עבירות כלכליות שהדרך להילחם בהן היא באמצעות יצירת הרתעה כלכלית דרך הטלת קנסות כבדים, שתכליתה היא להפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת. על רקע זה, ככלל, דרך המלך ליצירת הרתעה יעילה ואפקטיבית היא בהטלת סנקציה עונשית כספית" (ר' ע"פ (ארצי) 11534-11-14 **משה אדרי - מדינת ישראל**, ניתן ביום 28.6.2017; להלן: "**עניין משה אדרי**").

15. ככלל, הרף המינימלי של מתחם הענישה בגין עבירה של העסקת עובד זר ללא היתר, כאשר מדובר בקבלן כוח אדם, הוא כפל הקנס המנהלי (ר' סעיף 2(א1) לחוק).

16. גובה הקנסות המנהליים לעבירות לפי החוק נקבעו בתוספת לתקנות בהתאם לסוג העבירה והיותה עבירה ראשונה או חוזרת וזהות הנאשם - האם מדובר באדם פרטי או קבלן כוח אדם. בעניין זה אטעים כי המאשימה לא הוכיחה בפני כי אכן מדובר בעבירה "חוזרת" ולא סיפקה כל פרטים אשר לעבירה הקודמת שלטענתה ביצע הנאשם. משכך, אין מקום להתבסס על הקנס המנהלי הקבוע בתקנות לעבירה שהיא עבירה חוזרת (בהתאם לטור ז' בתוספת לתקנות) אלא על הקנס הקבוע לעבירה ראשונה, בהתאם לטור ו' בתוספת. בכל הנוגע לעבירת ההעסקה שלא כדיון, הקנס הקבוע בצדה לעבירה שנעברה ע"י קבלן כוח אדם הינו 10,000 ₪, כך שכפל הקנס עומד על 20,000 ₪ ולשני עובדים - 40,000 ₪. זהו הרף התחתון של מתחם הענישה לעבירה זו.

17. אשר לרף התחתון בעבירת ההעסקה ללא ביטוח רפואי, הקנס המנהלי הקבוע בצדה כאשר הנאשם הינו קבלן כ"א הינו 10,000 ₪. בעניין זה יש לתת את הדעת להוראת סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, לפיו אין לגזור קנס נמוך מהקנס המנהלי אלא "מנימוקים שירשמו". כך שעל פניו, עלי לקבוע כי הרף התחתון של מתחם הענישה עבור עבירה זו, בגין העסקת שני עובדים, עומד על 20,000 ₪. עם זאת, כאמור, מאפשר החוק שיקול דעת לבית הדין בהתקיים נסיבות מיוחדות המצדיקות את הפחתת הקנס.

18. בענייננו, סברתי כי אכן מתקיימות נסיבות כאמור, שעיקרן בתקופת ההעסקה הקצרה עד מאד בה הועסקו

העובדים - האחד ימים בודדים והשני חודשיים ימים. עוד יש לתת את הדעת לכך שבעוד שבנוגע לעבירת ההעסקה הרף המינימלי של כפל הקנס המנהלי נקבע בחוק כעונש חובה, הרי שבכל הנוגע ליתר העבירות, לרבות העסקה ללא ביטוח רפואי, נקבע בפסיקה כי אין לקבוע באופן אוטומטי כי חישוב אריתמטי מצטבר של כפל הקנס המנהלי בגין כל אחת מהעבירות אמור להוות את הרף התחתון של מתחם הענישה בכל מקרה, שכן הדבר עלול להגדיל את הקנס לסכום בלתי מידתי ולא סביר ולערער על עצם הקביעה כי מדובר באירוע אחד (ר' מן העת האחרונה ע"פ (ארצי) 13931-05-22 **מ.ד.א מטענים וסחר נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 20.9.22 וכן ע"פ (ארצי) 32385-05-14 **שמש חי אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 13.8.2015; ע"פ (ארצי) 11221-06-14 **סעדיה יוסף נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה המסחר והתעסוקה**, ניתן ביום 29.3.2017).

19. משכך, סברתי כי הרף המינימלי של מתחם הענישה בגין עבירת הביטוח יעמוד על 10,000 ₪ עבור שני העובדים יחד.

20. הרף העליון של הקנס בגין העסקת עובד זר כאשר העבירה בוצעה במסגרת עסקו או משלח ידו של המעסיק, נקבע בחוק כפי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, קרי 116,800 ₪, בגין כל אחד מהעובדים מושא כתב האישום, כאשר אין בפנינו טענה כי העובדים בהם מדובר היו מסתננים. הוא הדין לגבי עבירת העסקה ללא עריכת ביטוח רפואי (ר' ס' 2(ב)(ב) לחוק).

21. עיון בפסיקה מעלה, כי מתחם הענישה הנהוג ביחס להעסקת עובד זר שלא כדין נע בין כפל הקנס המנהלי, היינו סך של 20,000 ₪ לכל עובד בהכפלת מספר העובדים, לבין 30% מהקנס הפלילי המרבי. בעניין **חדוות הורים** העמיד בית הדין הארצי לעבודה את הרף העליון של מתחם הענישה בגין עבירה של העסקת עובד זר בניגוד לסעיף 2(א)(2) לחוק על 30% מהקנס הפלילי המירבי ובפסק הדין בעניין **משה אדרי** אישר בית הדין הארצי לעבודה את מתחם הענישה שנקבע על ידי בית הדין האזורי, שנע בין כפל הקנס המנהלי ל- 50% מהקנס המירבי (לגבי עובד אחד). בעניין **דגימים** (ע"פ (ארצי) 61440-02-19 **דגימים בע"מ - מדינת ישראל**, ניתן ביום 11.10.2019; להלן: "**עניין דגימים**") קבע בית הדין הארצי לעבודה כי מתחם הענישה בגין העסקתם של שני עובדים זרים, האחד לתקופה בת שנתיים וחצי והשני לתקופה בת שלוש וחצי שנים, נע בין 20,000 ש"ח, כפל הקנס המנהלי ביחס לשני העובדים, ל- 70,080 ש"ח, 30% מהקנס המירבי ביחס לשני העובדים.

22. על יסוד כלל האמור, לאחר ששקלתי את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה; מידת הפגיעה בערך זה; מדיניות הענישה הנהוגה; והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובכלל זה כי מחד, העבירות בוצעו במסגרת משלח ידו של הנאשם כקבלן כוח אדם ומאידך כי העובדים מושא כתב האישום הועסקו תקופות קצרות ביותר - האחד למשך שלושה ימים והאחר למשך חודשיים, כעולה מחומר הראיות שהוגש היום בדיון ומטיעוני ב"כ הנאשם - ולא נטען אחרת על ידי המאשימה - הגעתי למסקנה כי מתחם הענישה ביחס לנאשם לעניין העסקה שלא כדין של שני העובדים נע בין 40,000 ₪ (כפל הקנס המינימלי ביחס לשני העובדים) ל- 70,000 ₪, המהווים כ-30% מהקנס המירבי ביחס לשני העובדים וזאת כשלקחתי בחשבון את טענות המאשימה לעניין גובה הקנס המנהלי שהושת על הנאשם, בקשתו להישפט והוראות סעיף 14 לחוק העבירות

המנהליות. מתחם הענישה ביחס להעסקה ללא ביטוח בנסיבות תיק זה נע בין 10,000 ₪ ל 20,000 ₪.

23. אשר לגזירת העונש בתוך המתחם שנקבע. בעניין חדוות הורים נקבע כי:

"הנסיבות שתילקחנה בחשבון בשלב זה (והן אינן רשימה סגורה) סווגו בספרות לארבע קבוצות (ואקי ורבי, בעמ' 452) - נסיבות של חסד ורחמים (דגמת פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו); נסיבות הקשורות בהתנהגות הנאשם לאחר ביצוע העבירה (דוגמת נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב); נסיבות הקשורות בהתנהגות הנאשם לפני ביצוע העבירה (דוגמת נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע העבירה, התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, עברו הפלילי או העדרו); ובנוסף נסיבות שאינן קשורות לנאשם (התנהגות רשויות אכיפת החוק, וחלוקי הזמן מעת ביצוע העבירה). עוד ניתן לקחת בחשבון בעת קביעת העונש את הצורך בהרתעת היחיד או בהרתעת הרבים במקרה הספציפי (סעיפים 40 ו-ז' לחוק העונשין; עניין גברזג'י), כאשר מודגש כי "כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא יזקפו לחובתו" (סעיף 40 י"א(6) סיפא)".

24. במכלול השיקולים לקולא יש לקחת בחשבון כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום ואת תקופת העסקה הקצרה של העובדים נשוא כתב האישום. בנוסף לא נטען כי זכויות העובדים קופחו, לא נטען כי לנאשם עבר פלילי וכן לא הובא מידע אשר לעבירה הקודמת בגינה הושת הקנס הראשון על הנאשם, כטענת ב"כ המאשימה.

25. משכך, מצאתי לגזור על הנאשם קנסות המצויים בצד הנמוך של מתחם הענישה שנקבע. בהתאם אני מטילה על הנאשם קנס בסך של 40,000 ש"ח בגין העסקת שני העובדים הזרים בניגוד לסעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) ו 10,000 ₪ בגין העסקת שני העובדים ללא ביטוח רפואי.

26. עוד סברתי כי יש מקום להקל על הנאשם את תשלום הקנס ולחלק את תשלום הקנסות ל-20 תשלומים שווים ורצופים כאשר התשלום הראשון, בסך 2,500 ₪ כל תשלום, ישולם ביום 20.2.2023.

27. כן יחתום הנאשם עד ליום 1.2.2023 על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע למשך שלוש שנים ממועד מתן גזר הדין, כאשר גובה ההתחייבות תהיה בגובה הקנס המקסימלי הקבוע לצידן של העבירות לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק, בסך 116,800 ₪.

28. תשומת לב הנאשם מופנית להוראות הכלליות הבאות:

א. ככל שמועד התשלום חל בשבת או ביום חג, עליהם להקדים את התשלום על מנת להימנע מקנסות ומריבית פיגורים.

ב. החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית הדין.

ג. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
- ד. מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000.

29. בהסכמת הצדדים, גזר הדין יישלח בדואר.

ניתן היום, י' טבת תשפ"ג, 03 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.